AVİM Yorum • No: 2025 / 19 • Mart 2025

KÜRESEL LNG ARZINDAKİ ARTIŞ TÜRKİYE İÇİN BİR FIRSAT MI?

Bekir Caner ŞAFAK

Misafir Araştırmacı

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) Başkanı, ABD ve Katarda başlatılan birçok LNG (sıvılaştırılmış doğalgaz) projesinin tamamlanma aşamasına geldiğini ve gelecek yıldan itibaren yeni LNG kapasitelerinin faaliyete girmeye başlaması ve dolayısıyla da gaz fiyatlarının düşmesi ile bundan Avrupa ülkeleri, Türkiye, Hindistan ve Japonya gibi gaz ithalatçısı ülkelerin yararlanacağını ifade etmiştir.[1] OAPECin LNG Piyasası Raporuna göre küresel LNG ihracatı; daha az yeni proje, sınırlı üretim kapasitesi ve Batının uyguladığı yaptırımlar gibi sebeplerle önceki yıla kıyasla yüzde 1,6 artışla 2020den bu yana en yavaş büyümesini kaydetmiştir. ABD en fazla LNG ihracatı yapan ülke konumunu korurken onu Katar takip etmektedir. Ayrıca raporda LNG talebinin Avrupada düşerken Asyada arttığına yer verilerek piyasadaki değişen dinamiklere dikkat çekilmiştir. Avrupanın LNG ithalatı yüzde 18,1 azalarak 2022 yılında başlayan Rusya-Ukrayna Savaşından bu yana ilk kez düşmüştür. ABD, Avrupanın en büyük LNG tedarikçisi olarak ithalatının yüzde 43ünü karşılamıştır.[2]

Shellin yayınladığı yıllık rapora göre küresel LNG talebinin 2040 yılına kadar yaklaşık yüzde 60 oranında artacağı tahmin edilmektedir. Dünyadaki kalkınma ve karbonsuzlaşma hedefleri doğrultusunda elektrik üretimi, sanayi, ulaştırma, ısıtma ve soğutma alanlarındaki gaz ihtiyacı giderek artmaktadır. Asyadaki ekonomik büyüme de bu talebi artırmaktadır. Çin ve Hindistan, artan talebe yönelik olarak LNG ithalat kapasiteleri ile altyapılarını geliştirmektedirler. Tedarik tarafına bakıldığında bu artan talebi karşılamak için 2030 yılına kadar 170 milyon tondan fazla yeni LNG arzının olacağı öngörülse de yeni LNG projelerinin başlangıç zamanları belirsizdir. Ayrıca raporda 2024 yılındaki LNG arzının son on yıldaki en düşük artışı yaşadığı görülmektedir.[3]

Doğalgaz piyasalarındaki bu dalgalanmalar, Avrupa Birliği (AB) ülkelerini olumsuz yönde etkilemektedir. 2025 yılındaki doğalgaz fiyatları, son iki yılın en yüksek seviyelerindedir. Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, ABDden ithal edilen LNGnin daha ucuz bir alternatif olduğunu ifade etmektedir.[4] Buna karşın mevcut fiyatların Rusya-Ukrayna Savaşı öncesi dönemden yaklaşık iki kat fazla olduğu görülmektedir. ABnin gaz depolama oranının geçen yıla kıyasla yüzde 36 (yaklaşık 24 milyar metreküp) daha düşük oluşu da fiyatlar üzerinde yukarı yönlü bir baskı yaratmaktadır. Bunu telafi etme çabası, ABnin küresel LNG piyasalarına olan talebini artıracaktır. 2022den bu yana gaz fiyatlarında devam eden yükseliş ve dalgalanmalar, domino etkisi yaratarak elektrik başta olmak

üzere diğer sektörleri de etkilerken hem haneler hem de işletmelerde gözle görülür şekilde yaşanan ekonomik hasarın boyutunu artırmaktadır. Avrupadaki endüstriyel tüketiciler gaz için Çine kıyasla yüzde 30, ABDnin ise beş katı daha fazla ücret ödemektedirler. Doğal olarak bu durum Avrupa endüstrisinin rekabet gücü üzerinde de etkilere sahiptir. Bunun yanında ekonomik ve jeopolitik belirsizliklerin arttığı bir dönemde enerji konusunda Avrupa sınamalarla karşı karşıyadır. ABDnin ve Katarın duyurdukları LNG projelerinin her ne kadar bir rahatlamaya sebep olacağı düşünülse de bu projelerin hayata geçirilmesi zaman alacağından en azından kısa vadede yüksek gaz fiyatları ile karşı karşıya olan Avrupa ülkeleri için uygulanabilir bir strateji gibi gözükmemektedir. Avrupanın enerji kaynaklarını çeşitlendirerek enerji güvenliğini güçlendirmesi elzemdir. Buna yönelik olarak da istikrarlı bir gaz tedarikinin tesisi için Avrupanın uzun vadeli sözleşmeler yapması gerekmektedir.[5]

Bu güncel veriler ışığında yapılacak bir değerlendirmede Türkiye ile Avrupa arasında enerji alanındaki işbirliğinin geliştirilmesinin Avrupanın enerji kaynakları çeşitliliği ve enerji güvenliği açısından önemi açıktır. Türkiye halihazırda başta Azerbaycan olmak üzere farklı tedarikçilerden gelen gazı Avrupa pazarlarına ulaştırarak bu rolü gerçekleştirmektedir ve Türkmenistan gazının da bu ağa dahil olması bu rolü pekiştirmiştir. Bunun yanında LNG piyasalarındaki belirsizlikler ve dalgalanmalar hesaba katıldığında boru hattı vasıtasıyla uzun vadeli olarak gerçekleştirilecek enerji antlaşmaları, Avrupanın enerji güvenliği bakımından stratejik olarak daha istikrarlı olacaktır. Türkiyenin LNG ithal eden bir ülke olduğu göz önünde bulundurulduğunda küresel LNG piyasalarındaki artışın fiyatları aşağı yönde etkilemesiyle bu durumun Türkiyenin lehine olacağı yorumu yapılabilir. Buna karşın Türkiyenin bölgesel bir enerji merkezi olma stratejik hedefi ile beraber uzun vadeli bir bakış açısıyla değerlendirme yapıldığında Türkiyenin çıkarının artan LNG ticaretinden ziyade enerji alanında geliştirdiği bölgesel işbirlikleri ve enerji altyapısında olduğu görülecektir. Orta Asya, Kafkasya ve Orta Doğudan gelen doğalgazın merkez ülke olarak Türkiye üzerinden boru hattı vasıtasıyla Avrupaya sevki, bir yandan Türkiyenin enerji merkezi olma hedefini pekiştirirken diğer yandan da Avrupanın enerji güvenliği için teminat oluşturacaktır. Bu hedeflere yönelik olarak Katar-Türkiye doğalgaz boru hattı projesi öne çıkmaktadır. Suriyedeki rejimin devrilmesinin ardından tekrar gündeme gelen bu projenin gerçekleşmesi durumunda Avrupanın almayı bıraktığı Rus gazı, Katar gazı ile ikame edilebilecek ve böylece LNGden daha güvenli bir alternatif oluşacaktır.

**Görsel: IEA*

[1] Ata Ufuk Şeker, Global LNG surge to benefit Europe, Türkiye, and A sia: IEA chief, *Anadolu Agency*, 20 Şubat 2025, https://www.aa.com.tr/en/energy/general/global-lng-surge-to-benefit-europe-turkiye-and-asia-iea-chief/47632.

[2] Fuat Kabakçı, Global LNG exports rise by 1.6% in 2024 amid limited capacity,

sanctions, *Anadolu Agency*, 6 Şubat 2025, https://www.aa.com.tr/en/energy/natural-gas/global-lng-exports-rise-by-16-in-2024-amid-limited-capacity-sanctions/47328.

[3] Marwa Rashad ve Emily Chow, Shell expects 60% rise in global LNG demand by 2040 as Asia leads growth, *Reuters*, 25 Şubat 2025, https://www.reuters.com/business/energy/shell-expects-60-rise-global-lng-demand-by-2040-2025-02-25/.

[4] EU may consider replacing Russian LNG imports with those from US, von der Leyen says, *Reuters*, 8 Kasım 2024, https://www.reuters.com/business/energy/eu-may-consider-replacing-russian-lng-imports-with-those-us-von-der-leyen-says-2024-11-08/.

[5] Gergely Molnar ve Peter Zeniewski, European gas market volatility puts continued pressure on competitiveness and cost of living, *The International Energy Agency (IEA)*, 23 Şubat 2025, https://www.iea.org/commentaries/european-gas-market-volatility-puts-continued-pressure-on-competitiveness-and-cost-of-living.

Yazar Hakkında :

Bekir Caner ŞAFAK, 2022 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi (Mülkiye) Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden mezun olmuştur. Yüksek lisans derecesini 2025 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Bölümü'nden "Liberalizm - Demokrasi Gerilimi: Temsil Siyasetine Karşı Antagonistik ve Agonistik Siyaset" başlıklı tezi ile almıştır. Halihazırda Ankara Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi doktora adayıdır.

Lisans öğrenimi sırasında sırasıyla AVİM (2021), T.C. İçişleri Bakanlığı (2021) ve T.C. Ankara Valiliği'nde (2022); mezun olduktan sonra da Erasmus+ programı çerçevesinde Finlandiya'nın Helsinki şehrinde özel bir şirkette olmak üzere staj faaliyetlerinde bulunmuştur.

Şafak, Aralık 2024 tarihinden bu yana AVİM Misafir Araştırmacısıdır.

Atıfta bulunmak için: ŞAFAK, Bekir Caner. 2026. "KÜRESEL LNG ARZINDAKİ ARTIŞ TÜRKİYE İÇİN BİR FIRSAT MI?." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No:2025 / 19. Mart 03. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Yorum/KURESEL-LNG-ARZINDAKI-ARTIS-TURKIYE-ICIN-BIR-FIRSAT-MI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır